

یادداشت روز

۶۶ سال ۸ سال دفاع مقدس

در چهلمین سالگرد

سعدالله زارعی

چهل سال از روز «آغاز جنگ تحمیلی علیه ایران» می‌گذرد، جنگی که از سوی غرب به «عراق» نسبت داده می‌شد اما به اعتبار مشارکت اطلاعاتی، تسلیحاتی، مالی و حتی واگذاری سرزمین، از سوی طیف گسترده‌ای از کشورها به عراق همتی داده است. «انقلاب مردمی ایران» یابد این بی پرود و در این میان برای آنان تفاوتی نمی‌کرد که چند نفر کشته می‌شوند و ایران چه سرنوشتی پیدا می‌کند.

امروز یک خط وجود دارد و آن سوسیالیسم تحلیلی علیه ایران است که روز جنگی جهانی را علیه انقلاب مردمی ایران به یاد آورده‌اند، تبلیغ نمی‌شود، خط این است که اساس دفاع مقدس را نادانی کنند، دلیل آن نقش این دفاع و ندانم روح دفاع و بقاء انقلاب اسلامی است. از این روی می‌گویند این جنگ می‌شد اتفاق نیفتد، اگر دست‌اندرکاران ایران آن روز خود می‌فهمیدند و درست می‌عمل می‌کردند جنگ اتفاق نمی‌افتاد و این میان نسخه‌های برای ماجرای ۴۰ سال پیش ما پیچیده می‌شود، به نسخه‌های که امروز برای قدرت داخلی و قدرت منطقه‌ای ما می‌پیچند می‌بکشد نیست، یعنی عدم دفاع از منابع و اقتدار ایران.

یک خط سیاسی می‌گوید، جنگ از ابتدا، گزینۀ اشتباه ایران بود و جمهوری اسلامی می‌توانست به جای توسل به دفاع نظامی، سیاست خارجی خود را که روزی مانی‌هاستی برانگیخته بود، اصلاح کند در این صورت جنگ روی نمی‌داد و اگر نرونی می‌پاد داد بود به پایان می‌رسید و مدعی‌اند ادبیات سیاسی امام برای عراق و بسیاری دیگر نگرانی‌هایی را پدید آورده بود، کافی بود امام و بقیه مسئولین جمهوری اسلامی ادبیات خود را اصلاح می‌کردند، اما این قلب حقایق است. چرا که این ادبیات انقلاب، عمل جنگ نبود بلکه مظهر کاشنده جنگ بود.

روزى که انقلاب در ایران در آستانه پیروزی بود، غرب و عوامل آن درباره مقابله با ایران به جمع‌بندی سرسیده بودند. کافی است ما تاریخ اخراج امام از نجف را بخوانیم و به سبست مزمار کوبت و سپس فرانسه را به یاد بیاوریم: پنج ماه پیش از پیروزی انقلاب اسلامی و کافی است مذاکرات سران کشورهای صنعتی در «کوادلوپ» در شهر کینیو رد که آن جلوگیری از پیروزی انقلاب اسلامی به هر قیمت تصویب می‌شد و حتی اتحاد جماهیر شوروی که ضمایم بلویستی خوانده می‌شد، هم زیر ورفه آمریکا را در گوادلوپ امضا کرد و کافی است به اسناد مربوط به سفر پهنم شاه ۵۷ ژانوال هائیز معاون ناتو که از سوی آمریکا مأمور کدواتی نظامی ولو با کشته شدن ده هزار نفر از مردم تهران بود، نگاه بیندازیم تا بدانیم ادبیات مردم ایران پس از پیروزی انقلاب، نقش چندانى در ته‌پاشی که از ۳۱ شهریور ۵۹ تا ۲۹ مرداد ۶۶ هر مرزهای غربی و شرقی ایران رود، نداشت. موضوع فرعون به اصل استقلال ایران بود، کشتورلی مستقبل که برای خود تصمیم بگیرد، نه اینکه آن کشور چه بیان و چه ادبیاتی دارد. کما اینکه هیئت بحث امروز هم هست. امروز هم مشکل غرب فقط ادبیات جمهوری اسلامی نیست چرا که اینک این ادبیات انقلابی جانشین شده و حتی مانند آن را به خود آمریکا هم رسیده است و مانند مامت‌هایی که صرفا علیه اشعار می‌دهند، مشکل ندارد.

نیاز هم‌مشکل کشورهای هستند که نمی‌خواهند زیر سیطره آمریکا باشند. آنان نیز تحریم می‌شوند، تهدید می‌شوند و حتی به یک جنگ طولانی درگیر می‌شوند، مگر غیر از این است که فلسطینی‌ها از یک به ۱۰۰ سال است درگیر جنگ هستند.

آنان که پیش از مبتلا شدن به استغفال و غارت فلسطین، ادبیات ضدآمریکا خوانده می‌آنداسرائیل هستند. مسئله غرب با فلسطینی‌ها این است که نمی‌خواهند مردم فلسطین استقلال و آزادی سرزمینی داشته باشند. آنان امروز ضد آمریکا شده‌اند چرا که سرزمین‌شان با حاکمیت مقامات آن کشور به غارت رفته است. آنان مسئولان آن را برای کاری به کار آمریکا ندانسته‌اند، اما آمریکا با آنان کار داشته است. مگر همین روزها آمریکا‌یی‌ها درباره کرانه باختری تصمیم نگرفته‌اند؟ جب در کرانه باختری چه کسی صاحب خانه و چه کسی دزد متجاوز است؟ پس دلایل و نمونه‌های زیادی وجود دارد که این الگوها را در جهت ادبیات انقلابی اسلامی اول، سبب آغاز جنگ علیه ایران در سال‌های بعد بوده را باطل می‌کند.

ایران تابانی نداشت، اگر ایران کار دفاع را در میانه راه، می‌کرد، ریشه‌های تنه در عرض ۲–۴ سال دیگر سر بر می‌آوردند و کار بار دیگر بالا می‌گرفت. مگر نه این است که حدود دو سال پس از پایان جنگ با ایران، تجاوز به کویت صورت گرفت و این حالت بود که در این زمان کتیبت تحت حمایت قدرت‌های جهانی بود ولی پس از پایان آن کماکان از سوی شوروی و آمریکا دو عوامل آنها «مشکل مشترک» خوانده می‌شد. پس اگر ما مثلا در سال ۶۱ پس از فتح خرمشهر در صدد پای دادن به دفاع مشروع خود برمی‌آمیدیم باز دیگر باید به جنگ می‌انجامید، در حالی که سابقه‌ی بی هم از خود بر جای گذاشته بودیم، دفاع را باید ادامه می‌دادیم. مملتی که در نیمه راه را رها می‌کند، در ورود دوباره، جدی گرفته نمی‌شود. کشور ما حدود ۸ سال آرام پیدا کرد و در این میان حدود یک میلیون نفر از شهروندان ایران در اثر شـرکت کردند، اگر این جمعیت به میدان نمی‌آوردند، دو گزینه جلوی ایران بود: ویرانی و تجزیه و تفرقه گردنم در شهر گسرن در جنگی فرسایشی و طولانی، شبیه آنچه، از سال ۱۹۸۱ میلادی در طول سه سال، بینبای آن رخداد است و هنوز هم چشم‌اندازی را می‌پایان آن نیست و با این در حالی است که لیبی در صدد استقلال هم نبوده و نتوانسته باقیات داخلی را تغییر کرده است.

نزدیک به یک میلیون ایرانی در حین شـرکت مستقیم داشتند و براساس آمار بنیاد شهید و امور ایثارگران ۱۹۶۳ نفر شهید شده‌اند که به طور میانگین روزانه ۶ نفر به شهادت رسیده‌اند جنگ در گستره هر دو کشور، جنوبی کشور یعنی حدود ۱۵۰۰ کیلومتر بر گرفته بود و این در حالی بود که برخلاف دشمن که با اسلحه‌های جنگی قابل، از نیروهای گسترده‌تر از آماده کرده بود، جمهوری اسلامی و حتی ایران هیچ اسلحه، ابزار، وسایل استراتژی جنگی از همسایگان نداشت و لذا می‌خواست بر اساس دفاع در مقابل تهاجمات موردی و محدود، به سلاح‌ها و موقیعت‌های دفاعی مجهز شده بود.

دشمن با تحلیل جغرافیای کلاسیک، تردیدی در دست یافتن به «پیروزی قاطع» نداشت. نگاه صدام حسین و ژنرال‌های او به وضع ارتش ما در آن زمان بود. از تشنسی که برای کار دیگری غیر از پیروزی در جنگی همه‌جانبه، آموزش شده و سازمان یافته بود و حالا-جانبه‌آمیز، حواجه گردیدو این‌ترش با پیروزی انقلاب و لاجرم دستخوش تغییرات انبساطی می‌گردید و این در حالی بود که اصولا «تخلخل ارتش» توسط جانشینان امروز هم دنبال می‌شد که براساس اسناد لایه جاسوسی، از روش‌ها و اهداف افتاده بود.

همه اینها به صدام حسین و آمریکایی‌ها اطمینان می‌داد که ایران نمی‌تواند در برابر تحلیلی گسترده از تشرف درمنند و در روز ششم مرداد ۱۳۵۷، جنگ با این تحلیل و تهاجم بود که در اطمینان در ۲۷ ژان ۱۳۵۷ آغاز شده بود. در دفاع اسلامی در جریان پیروزی بر رژیم نظامی محصردشا شاه راه پیروزی خود را یافته بود. این راه توسل به مردم بود.

در جریان انقلاب اسلامی مردم ایران نوعاً نه عضو حزبی و نه به سلاحی مجهز بودند. حضرت امام هم در زمان قبل از پیروزی انقلاب اصولاً مبارزه مسلحانه را قبول نداشت و همیشه باه که آن توصیه نکرد و همین مردم رژیم مسلح شاهنشاهی را بر سرنگون و ارتش را با روش‌های جدید بنیاد نمود. وقتی جنگ علیه ایران آغاز شد، حضرت امام ضمن گسیل همه قوای نظامی کشور به مرزهای جنوب غربی، سرخ مردم آمد چرا که رمز مقاومت و پیروزی را حضور مردم در صحنه می‌دانست.

مراد به محتنه آمدند و امام حدود ده ماه پیش از آغاز جنگ با تشکل نهاد بسیج مستضعفین پیش‌بینی لازم را کرده بود: عبارت فلسفی که ۲۰ میلیون جوان دارد، باید ۲ میلیون تکفشار داشته باشد»، بیانگر آتش امام در دفاع به مردم بود. مردم به محتنه آمدند و البته این در حالی بود که «اندران آتش» از هیچ چیزی در دفاع از سرزمین و مردم خود فرو نگذاشته بودند، اما خب ارتش کلاسیک متجاوز آن روز عراق را نمی‌شد از تشکی با محصنات اصلی ایران ۱۱۳۶۹۱ نفر متوقف کرد و

به روزی بی‌شمار و تسلیحاتی مردمی شکل گرفتند و همین زمان زیادی طول کشید تا ارتش صدامحسین طعم شکست و عقب‌نشینی را چشید. فاصله به صحنه آن درم مردم و تشکیل گروه‌ها و تشکیلات مردمی تا آزادسازی خرمشهر - ۳۰ عنوان بزرگترین نبرد پیروزی ایران در جنگ - فقط ۵ ماه بود. یعنی ۴۰ ماه پس از آغاز جنگ، انقلاب اسلامی پیروزی قطعی خود را اثبات کرد. اما با پیروزی‌های جزئی‌تر به صحنه.

برای درک این نکته کافی است به تاریخ واگذاری سورپراتادار دفاعی فرانسه و تاریخ بمب‌های که‌از فرنگه‌ها «هیتروکلند» مستقیم‌به‌سوق عراق منتقل می‌شدند و با زمان واگذاری روز جزیره «وربه» و «بوپیان» از سوسیوس کوبت به عراق و با زمان واگذاری «پنتر عقبیه» از سوی اردن به عراق و با زمان «موسوه برداخت» ۶۰میلیارد دلار

کمک به عراق از سوی کشورهای غربی حضور شورای همکاری خلیج فارس، برای پایبندی به جنگ و به قول آن‌ها دفاع از عضو شورای همکاری خلیج فارس: بندرانی که همه این موارد مربوط به پس از فتح خرمشهر در موسم خرداد ۱۳۶۱ بوده است. تا پس از اتمام که مسئولین جمهوری اسلامی می‌خواستند پس از پایان مرحله پیروزی صدام در اواخر ۵۹ و ۶۰ از انباف اقتدار و برتری نظامی ایران در اوایل سال ۱۳۶۱، به جنگ خاتمه دهند، درست نیست. چرا که اصولاً هیچ قرارتی در آن زمان وجود نداشت و هیچکس از برای پایان دادن به جنگ وجود نداشت و از این رو با آغاز جنگ با مردم و به جنگ در اختیار ایران نبود، کار به مذاکره ای که از اواخر ۵۹ که ماشین تجاوز به واسطه مقاومت جانانه مردم ایران متوقف شده بود، از طریق تصمیم‌هایی از سازمان ملل،سازمان همکاری و با سازمان ملل با ایران انجام می‌شد، نگاه بیندازیم، به پیشینه‌ای از دام‌ها و پست‌نشانی‌های ایران علیه پیش از «آتش‌ش» بیرون نمی‌آید، آتش‌پس به معنای پایان جنگ نبود بلکه به معنای گرفتن اجازه از ایران برای نفس تازه کردن ارتش شکست خورده صدام حسین بود.

بیانیهٔ «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «پایان باغچه‌های خرابی»

شعار «پایان باغچه‌های خرابی»

عزوی سوسیالیسی- اعضای اروپایی برجام در نامه ای نمایشی به شورای امنیت مدعی شدند که به توافق هسته‌ای پایبند هستند. اروپا در پی آن است تا با شورای امنیت همکاری کند. اعضای دولت ایران را در برجام نگه دارد و هم تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران را تمدید کند.

انگلیس، آلمان و فرانسه در نامه‌ی به شورای امنیت گفته‌اند که به توافق هسته‌ای با ایران پایبند هستند و تعلیق تحریم‌ها علیه ایران، بعد از تاریخ ۲۰ سپتامبر ادامه خواهد یافت. خبرگزاری رویترز گزارش داده ترونیسکی اروپا در نامه‌ای به شورای امنیت گفتتفاهد تعلیق تحریم‌ها علیه ایران که در برجام بر سر آن توافق شده است، بعد از تاریخ ۲۰ سپتامبر کماکان برقرار خواهد بود.

کره‌اندس هر تصمیم یا اقدام برای بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران، «فاقد اثر قانونی خواهد بود.» رئیس‌جمهور ایران نامه‌ی امده است: «تعلیق تحریم اروپایی به اجرای کامل قطعنامه ۲۲۳۱ که در سال ۲۰۱۵ در تأیید برجام صادر شده متعهدند. ما تلاش خستگی‌ناپذیری برای حفظ توافق هسته‌ای داشته‌یم و خود را به ندانم انجام این کار متعهد می‌دانیم.»

نامه‌ها و بیانیه‌های شعاری

پس از اعضای برجام، ترونیسکی اروپایی بارها بیانیه و نامه صادر کرده است. این نامه‌هاو بیانیه‌ها حاوی شعارها و ادعاهای تکراری بوده و صرفا کارکرد تبلیغاتی و نمایشی داشته‌است.

اعضای اروپایی برجام در نامه مذکور مدعی شده‌اند که برای حفظ برجام

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

ترونیسکی اروپا در نامه‌ای به شورای امنیت مدعی پایبندی به برجام شد

اروپا به جای انتشار نامه‌های نمایشی به تعهدات برجامی خود عمل کند

«تلاش خستگی‌ناپذیری» داشته‌اند. انگلیس، فرانسه و آلمان در روزهای گذشته نیز با انتشار بیانیه‌های مدعی شده بودند که در برجام به چیزی فراتر از تعهدات عمل کرده‌اند.

این در حالی است که اعضای اروپایی برجام از روز‌های توافق تاکنون به هیچ عنوان به تعهدات خود عمل نکرده‌اند. طرف اروپایی در خرید نفت از ایران و برداخت پول نقد، تلبات‌ها و بانک و تبادل کالاهای تحریمی با ایران استغناهی با ایران پایبند ندهد و کمالا با آمریکا هماهنگ و همصدا بوده است. بر همین اساس نامه‌ها و بیانیه‌های تکراری اعضای اروپایی برجام، به هیچ عنوان اقدام عملی حقوقی یا ضمانت‌های مطمئن و تضمین نشده است. مخالفت‌نامه‌ی اعضای اروپا با آمریکا مشه توسط آمریکا صرفا یک مخالفت نمایشی است. چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند. نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند. نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

نمایشی است، چرا که اعضای اروپایی برجام در ماه‌های گذشته و پیش از آمریکا در کلیزدن روند اجرائی مکنیسم ماشه پیشقدم بوده‌اند.

اخبار کشور

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط گروه‌های دانشجویی در تهران، ۱۳۵۷.

شعار «باید باغچه‌های خرابی را باغچه‌های گلدار کرد» توسط